

vab Vereniging
Agrarische
Bedrijfsadviseurs

Vab ledenboek 2013

Krachtig adviseren in een dynamische wereld

Vab ledenboek 2013

Krachtig adviseren in een dynamische wereld

Voorwoord

Het jaar van de kordate adviseur

Dynamisch. Dat is de tijd waarin we ons bevinden. Crisis, bezuinigingen en onrust vullen de nieuwsberichten. Ook in ons werk als agrarisch bedrijfsadviseur vindt dat zijn weerslag. Ondernemers met betalingsproblemen, een slechte prijsontwikkeling, investeringsruimte die onder druk staat juist nu markt en samenleving extra vragen en eisen stellen.

En toch schept iedere crisis kansen. Ook nu zijn er ondernemers die zich in positieve zin onderscheiden en waar de bedrijfsontwikkeling allesbehalve stil staat.

Deze tijd vraagt om adviseurs met visie, lef, creativiteit en een 'rechte rug'. Adviseurs als rots in de branding, die goed geworteld zijn en overeind blijven in stormachtige tijden.

Daarom kiest de Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs voor 2013 als jaarthema: 'Kordaat de boer op – Krachtig adviseren in een dynamische wereld'.

Voor adviseurs die stevig in hun schoenen staan. Of zich hierin – juist nu – verder willen ontwikkelen. Met een aantrekkelijk aanbod aan bijeenkomsten over vakkennis en adviesvaardigheden, en met een uniek netwerk van professionals die investeren in hun vak vanuit dezelfde passie: het helpen van agrarische ondernemers.

Wij hopen dat je ook het komende jaar ons netwerk benut én versterkt door deelname aan onze activiteiten. Nog nooit was de waardering voor vab-activiteiten zo hoog als in het afgelopen jaar. Wees kordaat en doe mee!

Namens het bestuur,

Roel Schutten

Voorzitter Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs

Inhoud

Interviews

- 15 Kees van Beek
- 21 Rick Hoksbergen
- 30 Tjalling de Jong
- 31 Jan Breembroek

30 Interview
Tjalling de Jong en Jan Breembroek

Vab in 't land

- 9 Melken tussen uitersten
- 19 Tuinbouw in zwaar weer
- 32 Fotoreportage Vab in 't land

9 Vab in 't land
Melken tussen uitersten

Reportages

- 10 Adviseur over de grens: Brussel
- 25 Lustrum: Agro naar de top

25 Lustrum
Agro naar de top

Vereniging

- 28 Jaarkalender 2013
- 34 Over de vab
- 46 Ledenlijst

28 Vereniging
Jaarkalender 2013

**“Met meerdere specialisten
samenwerken aan de
ontwikkeling van het vak.”**

René van den Oord, Adviseur Agro Advies

Flynth inspireert!

Flynth is - door de fusie met de GIBO Groep op 1 januari 2011 - met 35.000 klanten, 2.000 medewerkers en 70 vestigingen, de grootste Nederlandse accountants- en adviesorganisatie van en voor ondernemers. Werken bij Flynth inspireert en biedt een veelbelovend perspectief.

Kijk voor meer informatie op www.werkenbijflynth.nl

FLYNTH

Vab in 't land

Melken tussen uitersten

Vab in 't land

Melken tussen uitersten

De melkveehouderij beleeft roerige tijden met schommelende melkprijzen en maatschappelijke discussies. Vab-adviseurs ontmoetten sprekers van ZLTO, Wageningen UR en de Dierenbescherming om te praten over de toekomst van de sector.

Er komt veel op de sector af en de consument wordt steeds kritischer. Ondernemers vragen zich af hoe ze in de toekomst hun bedrijf financieel overeind kunnen houden. Moeten ze vol gaan voor grootschaligheid of is juist duurzaam produceren de beste optie? En sluit het ene het andere eigenlijk wel uit?

Kostprijs niet heilig

Hoewel je het misschien niet zou verwachten waren de drie sprekers het over één ding hartgrondig eens. Zowel de wetenschapper, de dierenbeschermmer, als de boerenvertegenwoordiger zijn van mening dat melkveehouders zich niet alleen moeten richten op kostprijs. Voor de Nederlandse boeren is dat niet de juiste weg. Marktsegmentering, dierenwelzijn en maatschappelijk aanvaardbaar produceren zijn volgens alle sprekers belangrijk.

Race to the bottom

Bert van den Berg (Dierenbescherming): “Leer van de vleessectoren, waar men extreem kostprijs-gedreven produceert. Dat is een ‘race to the bottom’ en uiteindelijk komt ook het dierenwelzijn in het geding. De sector moet zich juist richten op melken met meerwaarde.”

Arbeid

Ook arbeid en opvolging zijn cruciaal voor de melkveehouderij. Hans Huijbers (ZLTO) wees erop dat de sector sterk aan het vergrijzen is. Opvolgers staan lang niet altijd klaar. Bovendien zijn niet veel melkveehouders bedreven en ervaren in het omgaan met personeel. “Ze zijn wel steeds beter opgeleid, maar dat betekent niet altijd ook in het managen van personeel.”

Hans Huijbers

ZLTO

“Bij schaalvergroting is vaak sprake van stevige adviezen en gaat het puur om cashmanagement. De vraag is of dit almaar door financieren het enige antwoord is. Misschien is verbreding (energie, zorg, agrarisch natuurbeheer, vergaderlocatie) wel een beter idee. Melkveehouders zijn eraan gewend dat een andere partij hun product verwerkt en vermarkt, en dat kan alleen als er goedkoop geproduceerd wordt.

Je ziet vaak dat discussies ‘one-issue’ gevoerd worden, het gaat alleen om ammoniak of antibiotica bijvoorbeeld. De toekomst van de melkveehouderij gaat kapot aan deze ‘one-issue’ benadering. De bredere discussie wordt dan helemaal niet meer gevoerd. De draagkracht van de melkveehouderij heeft veel te maken met de beleving van het buitengebied door de maatschappij. Dat moeten we niet vergeten.

Nederland is het enige land met een Partij voor de Dieren en met discussies over weidegang. Je kunt je afvragen of dat een symptoom is voor een veranderende maatschappij. Een agrarisch bedrijfsadviseur móet een visie hebben op dit soort ontwikkelingen in de samenleving. Hij kan er zijn ogen niet voor sluiten.”

Jelle Zijlstra

Wageningen UR Livestock Research

“Uit ons onderzoek blijkt dat grote groeiers vergelijkbaar gedrag vertonen. Ondanks zware investeringen zijn veel Nederlandse melkveehouders in staat geweest om een grote sprong in inkomen te maken. Maar de Nederlanders werken harder en efficiënter dan de boeren in de ons omringende landen. Alleen daardoor hebben ze een vergelijkbaar inkomen, want ze moeten meer aflossen. Dit betekent dat Nederlandse melkveehouders als één van de eersten binnen de EU in de problemen komen als de melkprijs daalt!

Kostprijsbeheersing zou op melkveebedrijven allang geregeld moeten zijn. Daar werken we immers al jaren aan. Voor genoeg rendement in de toekomst moet er iets gebeuren aan de opbrengstprijs. Je zult extra kwaliteit moeten leveren in een hoger segment. Ondernemers zullen meer naar buiten gericht moeten worden om op die manier verder te kunnen groeien.”

Adviseur over de grens

Brussel

Begin oktober 2012 reisden ruim twintig agrarisch bedrijfsadviseurs naar Brussel voor een kijkje in de wondere wereld van de Europese landbouwpolitiek. Ook bezocht de groep een interessant Belgisch melkveebedrijf en natuurlijk enkele culturele bezienswaardigheden.

Wanneer je de Europese hoofdstad bezoekt, staan ontmoetingen met de belangrijkste partijen in het Brusselse politieke krachtenveld natuurlijk bovenaan de agenda. Na een – door TomTom geïnspireerde – omzwerving per bus door zowel banlieus als chique buurten, arriveerde de groep bij het kantoor van LTO voor een lunch en kennismaking. Landbouwraad Frits Thissen bracht samen met Luc Groot (LTO) en Jacques van Outryve (journalist) de groep op de hoogte van de lopende onderhandelingen over het nieuwe Gemeenschappelijke Europese landbouwbeleid (GLB).

Parlement

De rol van het Europese Parlement is veranderd, hoorden de adviseurs. Het parlement heeft een belangrijkere rol in de besluitvorming gekregen. Maar met 6.800 amendementen op de voorstellen van Landbouwcommissaris Ciolos gaat de voortgang niet zo vlot. Het is de vraag of de besluitvorming rond het GLB in maart 2013 kan worden afgerond.

Uiteraard bracht de groep ook een bezoek aan het Europees Parlement zelf. Daar werden de adviseurs bijgepraat door Jos van den Akker, medewerker van Esther de Lange. Zij is parlamentslid namens het CDA en aangesloten bij de Europese Volkspartij (EVP). Haar medewerker Alwyn Strange – een Brit – vertelde meer in detail over de onderhandelingen rond de voorstellen van Ciolos. Hij beaamde dat die enigszins moeizaam verlopen. Het bezoek aan het parlement werd afgesloten met een traditionele fotoshoot bij de vlaggen van alle lidstaten.

Kuifje

Om de stad beter te leren kennen, maakte de groep een wandeling in het teken van bekende stripfiguren zoals Kuifje. De gids leidde de groep langs culturele hoogtepunten als de Grote Markt met de prachtige gildegebouwen en het gotische stadhuis. Ook Manneke Pis was in de route opgenomen, maar het formaat van dit kleine manneke viel sommige adviseurs een beetje tegen. Een Brussels diner en een borrel op een gezellig terras maakten de avond compleet.

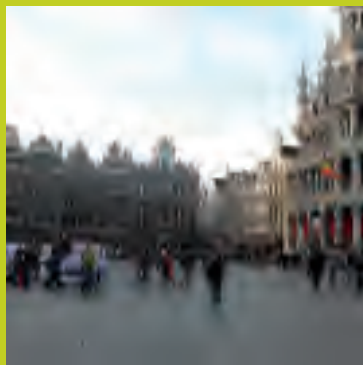
Mest

De tweede dag begon met een verhaal van Frederick Accoe van het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking. Hij vertelde dat Wallonië beschikt over ruim voldoende plaatsingsruimte, maar geen Vlaamse mest accepteert. Dat wordt beschouwd als afval. Nederlandse mest maakt meer kans dan Vlaamse. Een bijzondere Belgische situatie! Door een wettelijke mestverwerkingsplicht zijn tussen 2007 en 2009 veel mestverwerkers gebouwd, die nu voor 20% onbenut blijven. Veel investeerders in deze installaties verkeren in zwaar weer en een rendabele exploitatie is zonder subsidie helaas nog niet mogelijk.

BNP Paribas

Vervolgens luisterden de adviseurs naar het verhaal van Jan de Keyser, directeur van de Agrarische Divisie van BNP Paribas Fortis in Brussel. Op ludieke wijze spiegelde De Keyser de verschillen tussen Nederlanders en Vlamingen. BNP Paribas Fortis is na Landbouwkrediet en KBC de derde speler in de Belgische agrarische sector. Door de gebeurtenissen in het bankenlandschap is de bank een stuk behoudender geworden. Alleen zeer gezonde bedrijven komen voor financiering in aanmerking, waarbij strakke condities gelden.

Vlaams melkvee

De Brusselse tweedaagse eindigde met een bezoek aan het melkveebedrijf van de familie Peeters te Geel. Het bedrijf telt maar liefst 400 koeien en er werken vijf mensen uit de familie. Recentelijk heeft men nieuwe stallen gebouwd met daarin onder meer een 60-stands buitenmelker met een capaciteit van 200 koeien per uur.

Agrarisch consultant Bert Engelen schetste de situatie in Vlaanderen. Nabij de grens en in West-Vlaanderen, zijn de omstandigheden en grondprijzen vergelijkbaar met die in Nederland. De kritieke opbrengstprijs bedraagt 28 cent en de prijzen die de fabrieken betalen zijn ook lager. Vlaamse ondernemers zijn gemiddeld lager gefinancierd bij de bank. Dat heeft volgens Engelen ook te maken met de ondernemingsaard, Belgen zijn iets meer risicomijndend dan Nederlanders.

Bourgondisch

De trip werd in goede Belgische traditie afgesloten met een Bourgondisch diner, waarna er tijdens de busreis terug natuurlijk nog flink genetwerkt kon worden.

De adviseurs van Countus geven u een heldere blik op uw onderneming. De adviseur die vooral naar het verhaal achter de cijfers kijkt, kansen ziet en inspeelt op de ontwikkelingen. Een partner, maar dan wel met een zekere kritische blik.

Countus accountants + adviseurs

Dijkster 5to teweg 2
8025 AV Zwolle
tel. (0381) 455 26 00
info@countus.nl
www.countus.nl

WWW.WERKENBIJCOUNTUS.NL

Experts in informatie en advies

Specialistische ondersteuning
inzake regelingen en economie
van adviseurs werkzaam in de:

- Accountancy
- Administratieve dienstverlening
- Voer- en grondstoffensector
- Makelaardij
- Notariaat

Meer informatie?

www.componentagro.nl

ComponentAgro B.V.

Tel.: (0186) 622 220

Kees van Beek

Kees van Beek is Relationship Manager MidCap bij Deutsche Bank. Adviseurs kunnen volgens hem hun waarde verhogen met krachtig advies aan toekomstbestendige ondernemers.

“Als financier geef ik geen advies; in de praktijk leeft daar wel een beetje een misvatting. De bank is er niet om strategisch advies te geven over bijvoorbeeld uitbreiding. Wij adviseren over de financiële producten, de bedrijfsadviseur adviseert de ondernemer over de strategische keuzes.

Krachtig adviseren betekent volgens mij dat je de ondernemer een duidelijke keuze voorlegt, waarbij geen open eindjes overblijven. Voordat je aan het advies toekomt, heb je een dialoog waarin je toetst wat de ondernemer wil, wat bij hem past, wat hem bezielt en waar hij zelf naar toe wil en kan. In de praktijk kom ik tegen dat er wel dialoog is gevoerd, maar geen advies is uitgebracht. Alleen een scala van opties, waarin je de dilemma's nog ziet. Dat is geen advies.

Bedrijfsadviseurs horen duidelijk te zijn over de opties die een ondernemer heeft om verder te komen, bijvoorbeeld door samenwerking of een andere strategie. Als je bij dat soort plannen een bank nodig hebt, zijn we daar graag bij.

Als adviseur moet je vanuit je expertise en ervaring werken, jij voegt toe waar de ondernemer niet mee bekend is. Wat hij wel beheerst, daar moet je je verre van houden. Het is uiteindelijk zijn beslissing.

We trekken als banken scherper dan in het verleden de grens tussen professionele, toekomstbestendige ondernemers en afbouwers. Waar we in de tuinbouw tot vijf jaar geleden bijna de helft tot professioneel en toekomstgericht bestempelden, zien we nu dat toch groep die door kan gaan wel veel kleiner is dan de groep die uiteindelijk gaat stoppen.

Niet alleen in de tuinbouw – maar zeker ook in de landbouwsectoren – moet je als adviseur je energie halen uit dingen waar je sterker van wordt. Je waarde is veel minder als je in de middengroep blijft zitten met hier en daar een kleine uitbreiding. Bij de high-end bedrijven is het interessanter. Mijn conclusie is eigenlijk: Adviseren moet je durven!”

Vab in 't land

Glastuinbouw in zwaar weer

Vab in 't land

Glastuinbouw in zwaar weer

Bij Almere staat een kas met een bijzondere inhoud. Vab adviseurs gingen kijken hoe een rozenkweker die in de problemen kwam, met creatieve oplossingen de toekomst tegemoet gaat.

Ron van Zwet had met zijn vader en broer een grote rozenkwekerij opgebouwd van in totaal 5,5 hectare, waar 12 miljoen rozen per jaar werden geteeld. Er was bewust gekozen voor trosrozen, omdat je in dit hogere marktsegment een beter rendement mag verwachten. Het areaal was verdeeld over verschillende soorten om risico's te spreiden.

Energiecrisis

De ellende begon toen de gasprijs steeg. Ongelukkigerwijs legde de familie Van Zwet precies op hoogtepunt hun gasprijs vast. Dit dure gas was het begin van een neerwaartse spiraal die uiteindelijk leidde tot een faillissement. In september 2009 werd het bedrijf verkocht aan een investeerder. Van Zwet bleef aan als bedrijfsleider. "We zijn overgestapt naar lowbudget teelt, zonder licht, waarbij we in de winter de kas alleen vorstvrij houden. Maar het rendement bleef te laag. Daarom zijn we gaan kijken naar alternatieve teelten zoals paprika, kersen of asperges. Maar dat vereiste te veel investeringen en de afzet was niet gegarandeerd."

Volkstuin

Opeens was daar het idee van een volkstuin onder glas. Mensen huren een kavel en kunnen hulp krijgen bij hun teelt. In de bijbehorende winkel worden groenten en pootgoed verkocht

en in de kantine kun je koffie krijgen. In maart 2012 gingen de deuren open en in de herfst waren al 70 kavels verhuurd. Het is een enorme verandering, van teler naar gastheer, maar het werkt. Van Zwet: "De teelt van trosrozen verdwijnt naar het buitenland. Ik wil vol voor de volkstuin gaan!"

Roelof van der Wielen

UNO Advies

"Ik merk dat de banken tegenwoordig echt coöperatiever zijn in het vinden van oplossingen, behalve als je om herfinanciering vraagt. Dat is vrijwel onmogelijk, tenzij je een private durfinvesteerder kunt vinden.

Waar agrarische bedrijven vroeger een beroep konden doen op de waarde die in de grond zit, gaat het ook in deze sector tegenwoordig om rendement op investering. Het is mooi dat er in de agrosector nu eindelijk ook met risicodragend vermogen gewerkt kan worden, maar rentabiliteit is noodzakelijk. Een liquiditeitsprognose is heilig, mét een balans eronder.

Als adviseur moet je op je eigen stoel blijven zitten. Dat de bank wil herfinancieren, wil niet zeggen dat dit ook het beste voor de ondernemer is. Vraag je af wat er gebeurt in het 'worst case scenario' en durf de moeilijke vragen te stellen.

De overstap die Ron van Zwet heeft gemaakt vereist een volstrekt ander soort ondernemerschap. Maar het kader is wel professioneel, het is een goed concept. Vorige week kwamen 500 mensen op de open dag af!"

Ron van Zwet

Tuinder 'Onze volkstuin'

"De laatste jaren als rozenkweker liepen we niet meer echt voorop, maar nu zijn we opeens 'hot'. Dat is weer een heel andere ervaring. De volkstuin is een enorm verschil met een grote kwekerij, het draait om kleine eurootjes voor de koffie en de groenten en je hebt opeens te maken met allerlei mensen op je bedrijf." Lachend: "Dat is wel even wennen!"

"Het is belangrijk dat je je faillissement ook zelf in de hand houdt. Wij wilden onze schuld niet verder op laten lopen. Je voelt je natuurlijk heel klein als dit gebeurt, maar de Rechter Commissaris wees erop dat zo'n beslissing juist heel veel moed vergt. Zo had ik het toen nog niet bekeken.

Je moet als ondernemer echt uitkijken dat je niet in de val trapt om overal 'ja' op te zeggen op het moment van faillissement. Houd wel je eigen toekomst in de gaten en neem beslissingen waar je over drie jaar ook nog mee kunt leven.

Van adviseurs verwacht ik duidelijkheid. Jullie liegen niet, maar als ondernemer stel je ook niet altijd de juiste vragen. Leg daarom ook de dingen uit waar de ondernemer niet naar vraagt!"

Wij laten je ontdekken wat je kunt

Wij helpen mensen zich te ontplooiën en richten ons hierbij op hoofd, hart en handen. Hierdoor ontwikkelen mensen een betere (ver)binding met zichzelf, de functie en organisatie, waardoor het leereffect groter is.

Ook nieuwsgierig naar onze resultaat-gerichte aanpak op maat?

Kijk dan op vmrpartners.nl of bel ons (0318) 64 32 22 voor een persoonlijke kennismaking.

training en coaching

Rick Hoksbergen

**Rick Hoksbergen is Directeur Agro bij Alfa Accountants en Adviseurs. Volgens hem is een krachtige visie en specialis-
tische kennis voor een adviseur van groot belang.**

“Ik leg mijn oor wel eens te luisteren in andere sectoren om te horen wat die ondernemers van ons verwachten. Qua ondernemerschap loopt de intensieve veehouderij een aantal jaren voor op de melkveehouderij; de glastuinbouw nog meer. De verwachtingen die een tuinder heeft van zijn adviseur zijn vaak van een heel ander niveau.

De melkveehouderij groeit ook door, echte ondernemers gaan een mooie tijd tegemoet. Er is natuurlijk veel onzekerheid over de voer- en mestprijzen en de gevolgen van het afschaffen van het quotum. Voor sommige boeren is die onzekerheid een bedreiging, als adviseur moet je dan kijken hoe je die kunt verminderen. Maar de echte ondernemers zien de kansen en willen daarover ook sparren met goede adviseurs.

Als adviseur moet je daarom voor je mening uit durven komen. Veel adviseurs doen dat, maar soms gaat het nog mis. Dat kan aan twee dingen liggen. Óf de adviseur heeft geen duidelijke visie op de toekomst; dan kun je ook moeilijk adviseren wat je klant moet doen. Óf de visie van de adviseur sluit niet aan bij die van de klant. Als het om echt harde, inhoudelijke zaken

gaat vind ik dat je je rug recht moet houden. Maar anderzijds kun je de toekomst ook niet voorspellen, al verwachten klanten dat soms wel. Vraag daarom hoe hij tot zijn visie is gekomen, misschien heeft hij argumenten die te weerleggen zijn. Maar misschien zijn er ook dingen waar je zelf nog verder over na kunt denken.

Laatst was ik bij een vab-bijeenkomst waar bleek dat de melkveehouders met het duidelijkste doel en de meeste focus de succesvolste groeiers zijn. Dat geldt ook voor adviseurs. Als je op veel terreinen adviseert, ben je niet op één terrein een echte specialist. Dat kan een keuze zijn, maar dan moet je je plek kennen.

Visie op de toekomst bouw je nooit alleen, dat doe je door met anderen je mening te delen en aan te scherpen. Voor jezelf heb je dan alles op een rijtje. Dat kun je dan ook naar de klant helder communiceren. Sparren met anderen en een duidelijke visie hebben, dat maakt een krachtige adviseur.”

Samen keuzes maken voor de toekomst. Dat is het idee.

De Rabobank onderkent vijf thema's die een belangrijke rol spelen in de verduurzaming van de agrarische ketens: voedselveiligheid en voedselzekerheid, het verantwoord gebruik van onze natuurlijke hulpbronnen, dierenwelzijn, transparantie en sociaal welzijn. Hoe gaat u om met deze thema's? We gaan graag met u in gesprek.

De Rabobank wil actief bijdragen aan de verduurzaming van onze wereld.

Rabobank. Een bank met ideeën.

Lustrum

Agro naar de top

Innovatief derde lustrum

Op 7 juni 2012 vierde de Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs haar derde lustrum in het Friese Bakkeveen. De vereniging keek vooruit; innovatie was het centrale thema van de dag.

Het motto van de feestelijke bijeenkomst was: 'Agro naar de top'. Vab-voorzitter Roel Schutten: "Er ligt een grote toekomst voor de agrosector en daar zijn innovatieve adviseurs bij nodig. We moeten voorop blijven lopen. Niet alleen inhoudelijk, maar ook op het gebied van adviesvaardigheden en persoonlijke ontwikkeling." Melkveehouder en voormalig topschaatser Ids Postma voegde daaraan toe: "De rol van de adviseur is het prikkelen en inspireren van de ondernemer die vooruit wil."

Innovatie is uitdaging en noodzaak

Aart van 't Land van Lely hield de adviseurs voor dat innovatie noodzaak is. "Als je doet wat je deed, krijg je wat je had." Innovatie zit volgens Van 't Land niet in technologie maar in een andere manier van denken. "De tijd van steeds harder werken is voorbij – er zitten niet meer uren in de dag. Vooruitgang moet nu uit innovatie komen. Een goede adviseur moet verder kijken dan volgend jaar." In zijn bevolgen pleidooi noemde Van 't Land: water, energie, arbeid en financieringsmodellen als de grote uitdagingen voor de toekomst van de landbouw. De beschikbaarheid van vakmensen is volgens hem cruciaal.

Van adviseren naar ontwikkelen

Douwe Faber van E-kwadraat sprak daarna over innovatie en energie in de agrofoodketen van de toekomst. In plaats van te spreken over de 'Biobased Economy' heeft hij het liever over de 'Biobased Society', waarbij ook bijvoorbeeld woonwijken meedoen aan het sluiten van kringlopen.

“Innovatie in plaats van ego-management”, daar gaat het volgens Faber om bij een goed advies. Hij ziet de adviseur het liefst als (keten)regisseur. “Van adviseren naar ontwikkelen” was dan ook zijn credo.

Netwerk

Volgens Roel Schutten verschuift de rol van de vab steeds meer naar die van een netwerkorganisatie. “Vertel de vereniging aan welke kennis en vaardigheden je behoefte hebt, dan kunnen wij maatwerk leveren” was zijn oproep aan de leden. Er was dan ook voldoende ruimte om te netwerken in de prachtige omgeving van Bakkeveen.

De adviseurs bezochten bierbrouwerij Maallust in het historische Veenhuizen, waar ze meer hoorden over verschillende projecten in dit gevangenisdorp. Ook gingen ze in gesprek met directeur Anne Jan Zwart van het zeer innovatieve Ecostyle uit Appelscha. En ze leerden elkaar beter kennen tijdens een rondje klootschieten in de bossen van Bakkeveen.

Inspirerend

Het was een inspirerende dag. Voorzitter Roel Schutten complimenteerde de lustrumcommissie – Paulien Boverhof, Jan Breembroek en Adrie van Oerle – met het inhoudelijk zeer sterke programma.

Samen werken
aan duurzaam
perspectief voor
ondernemers
in de groene
ruimte

Wij werken samen met ondernemers, overheden,
onderwijs, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Dat doen we betrokken en professioneel, door
belangenbehartiging, projecten en individueel advies.

Daartoe participeren we in strategische activiteiten en
innovaties, die van meerwaarde zijn voor de marktpositie
van de 18.000 bij ons aangesloten ondernemers.

Zo bouwen we samen aan duurzaam perspectief voor
ondernemers in de groene ruimte. www.zlto.nl

Vab in 't land

Vab in 't land

Jaarkalender 2013

**Ook in 2013 is de Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseur in het hele land (en daarbuiten) actief voor haar leden!
Met studiebijeenkomsten, seminars, excursies en trainingen. Zet de data alvast in je agenda en zorg dat je erbij bent...**

15 januari 2013
31 januari 2013
5 februari 2013
februari 2013
maart 2013
7 maart 2013
19 maart 2013
11 april 2013
mei 2013
29 mei - 2 juni 2013
20 juni 2013
10 september 2013
19 september 2013
2 - 4 oktober 2013
10 oktober 2013
eind oktober 2013
7 november 2013
28 november 2013
10 december 2013

Training
Studiebijeenkomst
Studiebijeenkomst
Flash
Flash
Studiebijeenkomst
Studiebijeenkomst
Studiebijeenkomst
Training
Buitenlandexcursie
Seminar
Studiebijeenkomst
Studiebijeenkomst
Buitenlandexcursie
Studiebijeenkomst
Studiebijeenkomst
Jaarvergadering en seminar
Studiebijeenkomst
Workshop

Adviseursschap
Flex BV
Gevolgen kabinetsbeleid
Mest
Liquiditeit in de melkveehouderij
Pluimvee
Afzet in de akkerbouw
De grondmarkt en de vastgoedcrisis
Verkopen
Oekraïne
Verduurzaming
Strategie melkveehouderij
Prinsjesdag voorbij
Frankfurt
Glastuinbouw
Varkenshouderij (tijdens beurs Hardenberg)
Thema volgt
ROM
Persoonlijke vaardigheden

Meer details en inschrijven: www.vabnet.nl

Vab in 't land

Divers aanbod

De vab werkt aan de advieskwaliteit van haar leden. Maar de vab moet ook haar eigen kwaliteit hoog houden en zichzelf vernieuwen. Uit enquêtes, interviews en de werkgroepen komen de wensen en behoeften van vab-leden naar voren. Dat helpt om de bijeenkomsten en vab-dienstverlening verder te verbeteren.

Jaarplanning

Ook voor 2013 hebben we een jaarplanning gemaakt. Daarmee kun je als adviseur ruim van tevoren zien wat de vab gaat organiseren. Zo wordt het makkelijker om een keuze te maken en je PE-punten te halen. De planning staat hiernaast.

Seminar, flash en meer

Het vab-seminar is ontwikkeld om tegemoet te komen aan de wens van veel leden voor verbreding en sectoroverstijgende netwerk mogelijkheden. Daarnaast organiseert de vab verdiepende en meer specialistische studiebijeenkomsten. Tijdens workshops en trainingen gaan we in op persoonlijke vaardigheden en meer praktische zaken. Tot slot blijft de vab ook inspelen op actuele onderwerpen, met de zogenaamde 'FLASH bijeenkomsten'.

Programma 2013

In 2013 staan weer veel verschillende onderwerpen op de rol. Van pluimvee tot ROM en van liquiditeiten tot het kabinetsbeleid. Het voorjaarsseminar draait verduurzaming in al zijn verschijningsvormen. Het najaarsseminar wordt weer gecombineerd met de jaarlijkse ledenvergadering. Kijk in de kalender hiernaast en plan je jaar!

Krachtig adviseren

Tjalling de Jong en Jan Breembroek

Tjalling de Jong is Accountmanager Food & Agri bij de Rabobank Sneek-ZuidWestFriesland en lid van de Werkgroep Buitenland van de vab. Hij vindt dat adviseurs ook over de grens moeten kijken.

“Krachtig adviseren is voor mij: duidelijk zijn in je advies. Als bankadviseur moet je de spelregels en beperkingen goed aangeven en ook minder leuke boodschappen brengen. Mijn uitgangspunt is altijd: is het op lange termijn goed voor de klant? Ook als dat niet zo is moet je zaken durven benoemen. Dat kan in het ergste geval betekenen, dat de ondernemer afscheid van de adviseur neemt, omdat het verhaal niet bevalt. Maar dat heb ik altijd nog liever dan een boodschap geven waar ik niet achter sta.

Zorg dat je klanten zó opereren dat ze meerdere scenario's openhouden. De sterkste wint niet, de slimste wint niet, maar degene die zich voortdurend het beste kan aanpassen wint. Dat geldt ook voor adviseurs. Bij de banken is er echt een omslag geweest. De regelgeving is veranderd. Daar kun je kwaad om worden maar je kunt ook kijken hoe je verder kan. Als je niet bereid bent om te veranderen, als je gefrustreerd raakt, dan red je het gewoon niet.

De buitenlandexcursies van de vab geven mij een bredere blik op de sector, voorbij het Nederlandse perspectief. En het vergroot mijn netwerk, zowel via de buitenlandse contacten die ik opdoe als via de vab-adviseurs in de groepen. Het is interessant om te zien hoe anderen tegen dingen aankijken. Ik herinner me de eerste buitenlandexcursie, naar Ierland. Met een Nederlandse bril zie je daar eenvoudige stallen en een lage melkopbrengst per koe. Maar je kunt ook denken: die mensen passen zich aan hun lage opbrengsten aan met een lage kostprijs en proberen gewoon zoveel mogelijk gras in de koe te stoppen; heel verstandig! Voor adviseurs is in het buitenland kijken een verrijking. Er zijn altijd mensen die liever in hun comfortzone blijven, maar ik denk dat je van over de grens kijken een betere adviseur wordt!

Agrariërs staan voor de grootste uitdaging in decennia: om op een verantwoorde wijze veilig voedsel te produceren, in grote hoeveelheden. We moeten op termijn 9 miljard monden voeden! Dat biedt heel veel kansen: voor ondernemer én adviseur.”

Jan Breembroek is Vakdirecteur Agro Advies bij Flynth. Voor een krachtig en effectief advies is de chemie tussen ondernemer en adviseur volgens hem essentieel.

“In de melkveehouderij heeft bijna iedereen het gevoel: ‘als ik niet groei, mis ik de boot’. Als adviseur moet je juist vaak tegengas geven. Ga begroten en kijk hoe mensen in verleden hebben gepresteerd. Iedereen denkt dat hij door schaalvergroting meer gaat verdienen, terwijl het per kilo melk vaak niet beter wordt.

Als adviseur moet je het negatieve durven zeggen; je moet niet met de ondernemer mee gaan rekenen uitsluitend om het bedrijf te redden. Ga de discussie op een positieve manier aan, om te kijken wat voor hem nog mogelijk is mét of zonder bedrijf. Omgekeerd gebeurt het ook, dat een ondernemer twijfelt bij investeringen. Wanneer je als adviseur dan vertelt hoe goed hij het doet ten opzichte van anderen, kan dat ook twijfel wegnemen. Boeren hebben niet altijd een goed beeld van hun eigen prestaties, want in de krant staan allemaal negatieve berichten. Complimenten geven is ook krachtig adviseren.

Een positieve insteek, goed luisteren en de tijd nemen in het begin, dat is allemaal belangrijk. Er moet chemie tussen klant en adviseur ontstaan, anders kun je niet krachtig adviseren.

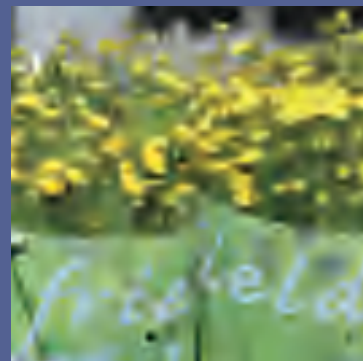
Dat kan betekenen dat je de ondernemer aanraadt om een collega of iemand anders in de arm te nemen.

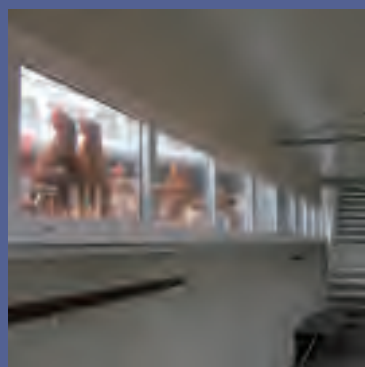
Veel ondernemers stellen een vraag en willen meteen antwoord. Die snelheid is niet essentieel maar wel het gevoel dat je er bent voor de ondernemer, dat er schot in zit. Je moet de urgentie voelen, maar tegelijkertijd het realisme overbrengen dat een traject vaak lang duurt.

Een standaardadvies draait vaak om de vragen: hoe kan de ondernemer het proces het beste uitvoeren en hoe gaan we het financieren? De uitdaging zit in het verder zoeken naar kansen en mogelijkheden, bijvoorbeeld met andere technieken. Haal er mensen met andere ideeën bij, zoals bijvoorbeeld subsidie-adviseurs. Je kunt je interne netwerk als adviseur goed gebruiken om de ondernemer verder te helpen. Beantwoord niet alleen de vragen, maar kijk wat er nog meer kan en hoe jouw netwerk daarbij kan helpen.”

Vab in 't land

Fotoreportage

Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs

De Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs (vab) is een erkende beroepsvereniging voor agrarisch bedrijfsadviseurs, met 450 leden.

De leden van de vab begeleiden agrarisch ondernemers bij de strategische oriëntatie en optimalisatie van hun bedrijfsvoering. De vereniging vervult een netwerkfunctie en organiseert bijeenkomsten voor kennisuitwisseling en vaardigheden. Daarnaast verzorgt de vab de certificering van adviseurs.

v.l.n.r. Henk Westeneng, Paulien Boverhof, Roel Schutten, en Jan-Hendrik Damman

Bestuur van de vab

Het bestuur van de vab vormt een afspiegeling van het ledenbestand. De bestuursleden werken bij een adviesorganisatie, accountantskantoor en bank of zijn zelfstandig ondernemer. Zowel de dierlijke als de plantaardige sectoren zijn binnen het bestuur vertegenwoordigd.

Werkgroepen

De vab telt zes werkgroepen:

- Plant
- Dier
- Strategie
- Ruimtelijke Ordening en Milieu
- Buitenland
- Communicatie

Deze eerste vijf werkgroepen organiseren de studiebijeenkomsten en de jaarlijkse buitenlandexcursie. De werkgroep Communicatie houdt zich bezig met de interne en externe profilering van de vab.

Vab digitaal

De website van de vab - www.vabnet.nl - is het portaal naar alle informatie over bijeenkomsten, certificering, leden en meer. De belangrijkste functies op een rijtje.

Vab activiteiten

Op de homepage staan alle studiebijeenkomsten en trainingen van de komende maanden. Klik op een activiteit om meer te lezen over inhoud, sprekers en programma en om je op te geven. Bijeenkomst gemist? Kijk dan onder 'Vab campus', daar vind je alle gearchiveerde activiteiten. Vaak met een verslag, de presentaties van de sprekers en foto's.

Nieuws

Nieuws van en over leden staat ook op de site. Ook artikelen van en over adviseurs die in de agrarische media komen, worden voor de website verzameld.

Leden vinden

Eén van de belangrijkste onderdelen van de website is het ledenregister. Werkgevers en ondernemers doorzoeken het register op provincie of specialisatie. Zorg er daarom altijd voor dat je gegevens up-to-date zijn! Hang een foto aan je ledenprofiel en koppel de url van je eigen LinkedIn pagina.

Social media

De vab praat graag rechtstreeks met haar leden. Daarom zit de vereniging op LinkedIn, Facebook en Twitter. Als adviseur kun je op LinkedIn met onbekende en bekende collega's praten via de groep van de vab. Op Facebook kun je vriend worden, volgen wat er gebeurt en meepraten.

Linkedingroep: [Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs](#)

Facebook: [Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs](#)

Twitter

De agrarische sector heeft massaal Twitter ontdekt. Boeren, adviseurs en politici discussiëren in korte berichtjes met elkaar. Ook burgers bemoeien zich nadrukkelijker en directer met onderwerpen die de sector aangaan. Agrarische tweets worden weergegeven op de homepage van de vab.

Volg de vab via: [@vabnet](#)

A	 Herald Aalderink		 B	Henri Baks		 B	Teun Biemond
	Alfa Accountants en Adviseurs, Hoogeveen haalderink@alfa.nl			Remie Fiscaal Juridisch Adviesbureau, Uden H.baks@remie.nl			Agrimaco, Moerkapelle t.biemond@agrimaco.nl
	Elbert van Aalst			John Bal			Dick Bijlsma
	Alfa Accountants en Adviseurs, Gorinchem evanaalst@alfa.nl			ZLTO Advies, Goes jbal@zlto.nl			Rabobank Leeuwarden-Noordwest Friesland, Leeuwarden d.bijlsma@lnwf.rabobank.nl
	Ton van Adrichem			Watse van Balen			Haaye Bijlsma
	ING Bank N.V., Den Haag ton.van.adrichem@ing.nl			Van Balen Boekhoudburo, Jellum info@vanbalenboekhoudburo.nl			accon avm adviseurs en accountants, Drachten hbijlsma@acconavm.nl
	Jo Aelmans			Peter Baltus			 Henk Blauw
	Aelmans Adviesgroep, Voerendaal jaelmans@aelmans.com			Synterra, Hippolytushoef baltus@synterra.nl			Countus accountants + adviseurs, Hardenberg h.blauw@countus.nl
	 Albert Albers			Alfred Beeftink			Peter Blok
	Countus accountants + adviseurs, Markelo a.albers@countus.nl			Alfa Accountants en Adviseurs, Zelhem abeeftink@alfa.nl			ABN AMRO Bank N.V., Wageningen peter.blok@nl.abnamro.com
B	 Sietze Algra			Kees van Beek			 Jan Bloo
	Flynth, Wolvega Sietze.Algra@flynth.nl			Deutsche Bank, Rotterdam kees.van-beek@db.com			Flynth, Raalte JAHM.Bloo@flynth.nl
	 Erik Arts			Sjoerd de Beer			Paul Bodden
	Countus accountants + adviseurs, Dronten e.arts@countus.nl			Flynth, Dronten Sjoerd.debeer@flynth.nl			Hekkelman Advocaten & Notarissen, Nijmegen p.bodden@hekkelman.nl
	 Claudia Arts-Vermeulen			 Jack Beerkens			Andries Jan de Boer
	Countus accountants + adviseurs, Dronten c.arts@countus.nl			accon avm adviseurs en accountants, Zaltbommel j.beerkens@acconavm.nl			accon avm adviseurs en accountants, Leeuwarden ajdeboer@acconavm.nl
	Albert Baarslag			Rolf Beex			Bas de Boer
	Friesland Bank NV, Oldeberkoop baarslag@planet.nl			Accolade Administratie en Adviesgroep B.V., Tilburg beex@accolade-tilburg.nl			Rabobank Hoorn e.o., Hoorn j.b.f.deboer@hoorn-mwf.rabobank.nl
	Johannes Bakker			 Piërre van Berkel			 Ferdinand Boersma
	Friesland Bank N.V., Oldeberkoop jbakker@frieslandbank.nl			ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Wijchen pierre.van.berkel@abab.nl			Countus accountants + adviseurs, Emmeloord f.boersma@countus.nl
	Pier Bakker			Erik Beumer			Fred Boersma
	Agri Vastgoed B.V., Leeuwarden ptbakker@agrivastgoed.nl			Beumer Agro Service, Terneuzen ebeumer@zeelandnet.nl			Fred Boersma Tuinbouw Advies, Bemmelen fred@boersmatuinbouwadvies.nl
	Nico Bakker			 Twan de Bie			Henk Boosman
	LTO Groeiservice, Zwaagdijk info@groeiservice.nl			ABAB Consultants B.V., Veldhoven twan.de.bie@abab.nl			Rabobank Westerbork u.a., Westerbork amjousma@zonnet.nl

B

René Boots

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
rene.boots@abab.nl

■ **Sjoerd Bootsma**

Flynth, Geldermalsen
Sjoerd.Bootsma@flynth.nl

Bart Borghuis

Flynth, Almelo
Bart.Borghuis@flynth.nl

Hendrik Jan Bos

Flynth, Stadskanaal
HendrikJan.Bos@flynth.nl

Mark Bosch

Remie, Uden
mmjbosch@hotmail.com

■ **Paul Bosch**

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
paul.bosch@abab.nl

Wilco Bosgoed

Rabobank Gemeente Voorst, Twello
w.g.bosgoed@voorst.rabobank.nl

Eric Bouwman

Rabobank Maas en Waal, Druten
h.t.g.bouwman@mw.rabobank.nl

Erwin Bouwmans

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
erwin.bouwmans@zlto.nl

■ **Paulien Boverhof**

WIK Adviesgroep, Beltrum
pb@wik-adviesgroep.nl

Henk van den Brand

AEC Uden B.V., Uden
h.vandenbrand@aecuden.nl

■ **Jan Breembroek**

Flynth, Arnhem
Jan.Breembroek@flynth.nl

B

Simon Bremer

Produce BV, Rijswijk
bremer.simon@gmail.com

Harm Brinks

DLV Plant BV, Wageningen
h.brinks@dlvplant.nl

Jan Bron

Rabobank West-Groningen, Leek
j.bron@nwg.rabobank.nl

Henk Brons

Rabobank Vaart en Vecht, Dedemsvaart
henkhermienbrons@planet.nl

■ **Edith Brouwer**

LTO Noord Advies, Raalte
emlbrouwer@ltonoordadvies.nl

■ **Dijan Bruins**

Countus accountants + adviseurs, Markelo
d.bruins@countus.nl

Frank Buiks

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Roosendaal
frank.buiks@abab.nl

Ronnie Buiks

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Roosendaal
ronnie.buiks@abab.nl

■ **Dirk Buis**

De Raam Accountants en Adviseurs, Langenboom
dirkbuis@deraamaccountants.nl

Willem Buitier

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
willem.buitier@zlto.nl

Bertus Buizer

Buizer Advies, Leeuwarden
info@buizeradvies.nl

Cor van de Burgwal

Countus accountants + adviseurs, Emmeloord
c.vandeburgwal@countus.nl

C

Ruurd Cammaert

acon avm adviseurs en accountants, Oostburg
r.cammaert@aconavm.nl

Albert Canrinus

Aeres Groep - CAH Dronten, Dronten
a.canrinus@cah.nl

Arjen Christianen

BNR Accountants en Adviseurs, Etten-leur
a.christianen@bnr-groep.nl

■ **Jan-Willem Cirkel**

Flynth, Naaldwijk
jw.cirkel@flynth.nl

■ **Pauline Cobussen**

Flynth, Almere
p.cobussen@flynth.nl

Gijsjan Coers

Nieuw Veldhoen Accountants & Adviseurs, Boskoop
gcoers@live.nl

Ineke Couwenberg

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Tilburg
ineke.couwenberg@abab.nl

Jacques de Craen

Rabobank de Kempen-West, Bladel
J.A.M.Craen@dekempenwest.rabobank.nl

Hedi Crooijmans

Helena Accountancy BV, Heythuysen
info@helenaadvies.nl

John Daalhuizen

Deutsche Bank Nederland N.V., Dordrecht
john.daalhuizen@db.com

Jan Dam

Deutsche Bank N.V., Leeuwarden
jan.dam@db.com

Jan-Hendrik Damman

Zelfstandig adviseur, Nagele
janhendrik.damman@hetnet.nl

D

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

D	Ruurd Deelstra	D	André ten Dolle	E	Richard Elshof
	Deelstra Jansen administratie en advies, Leeuwarden r.deelstra@deelstrajansen.nl		Ten Kate & Huizinga B.V., Winterswijk a.tendolle@tenkatehuizinga.nl		V'alans, Bathmen r.elshof@valans.nl
	Lubbert van Dellen		Frank van Dommelen		Gerwi Engberts
	acon avm adviseurs en accountants, Leeuwarden livandellen@aconavm.nl		Deutsche Bank Nederland NV, 's Hertogenbosch vando@home.nl		Engberts Adviseurs, Rijssen wj@engberts.nl
	 Arthur van Diemen		Jos van Doormaal		 Peter Engelen
	Flynth, Alphen a/d Rijn arthur.vandienen@flynth.nl		De Regter Valks & Partners, Veldhoven josvandoormaal@revap.nl		Flynth, Zoetermeer peter.engelen@flynth.nl
	Henk van Dijk		Frans Dorrestein		René van Erp
	Flynth, Arnhem H.vanDijk@flynth.nl		ABN AMRO Bank N.V., Doetinchem frans.dorrestein@nl.abnamro.com		AEC Uden B.V., Uden r.vanerp@aecuden.nl
	Evelien Dijkgraaf		 Johan van Dragt		Hans Ettema
	CEB Overijssel, Lettele e.dijkgraaf@ceb-overijssel		Rabobank Enschede-Haaksbergen, Enschede J.W.Dragt@eh.rabobank.nl		JE-Organisatie, De Goorn info@je-organisatie.nl
	Frits van Dijkman		Toine Driessen	F	Frans Evers
	ABAB Accountants en Adviseurs, Breda frits.van.dijkman@abab.nl		ComponentAgro B.V., Oud-Beijerland toine.driessen@componentagro.nl		Advies&Bemiddeling Frans Evers, Zelhem info@fransevers.com
	Olav Dijst		Karin van der Drift		Ruben Exterkate
	Accon avm accountants en adviseurs, De Bilt O.Dijst@aconavm.nl		Flynth, Zoetermeer k.vddrift@flynth.nl		Geerts & Van Spijk BV, Heesch rubenexterkate@gvsp.nl
	 Bart Dilven		 Kees van Drimmelen		Bertha Faber - Wiersma
	ABAB Consultants B.V., Veldhoven bart.dilven@ABAB.nl		Alfa Accountants en Adviseurs, Gorinchem kvandrimmelen@alfa.nl		Van Balen Boekhoudburo, Jellum berthafaber@vanbalenboekhoudburo.nl
	Jan Dinkla		Marc Duijf		Bernd Feenstra
	Dinkla Makelaardij & Bedrijfsadvies, Peize jdinkla@home.nl		Rabobank Venray Meerlo-Wanssum, Venray M.J.M.Duijf@venray.rabobank.nl		ABN AMRO Bank N.V., Amsterdam bernd.feenstra@nl.abnamro.com
	Ellen Dirkx-van den Borne		Jos Duijvestein		Cor de Fijter
	Geerts & van Spijk, Heesch Ellendirx@gvsp.nl		Nic. Sosef BV, Honselersdijk jos.duijvestein@arendsosef.nl		Rabobank Nederland, Utrecht c.fijter@rn.rabobank.nl
	 Freddy van Ditshuizen	E	Coen van Eijk		 Gerard Fikkert
	Flynth, Lochem Freddy.vanDitshuizen@flynth.nl		Rabobank Leeuwarden-Noordwest Friesland, Leeuwarden c.eijk@lnwf.rabobank.nl		Rabobank Noord Twente, Almelo g.g.fikkert@noordtwente.rabobank.nl
	Marcel Dohmen		Theo Eilander		André Florijn
	Rabobank Centraal Zuid Limburg, Gulpen m.j.m.j.dohmen@centraalzuidlimburg.rabobank.nl		ING Bank N.V., Zwolle theo.eilander@ing.nl		Rabobank Woudenberg-Lunteren, Lunteren a.florijn@wl.rabobank.nl

F

Harm Folkers

ABN AMRO Bank N.V., Deventer
harm.folkers@nl.abnamro.com

Huub Frons

Hendriksen, Accountantskantoor B.V., Tubbergen
h.frons@hendriksen.nl

Erik Ganzeboom

Flynth, Deurne
h.ganzeboom@flynth.nl

Galtjo Geertzema

Flynth, Deurne
galtjo.geertzema@flynth.nl

Wim van de Geest

K&G Advies, Bunschoten-Spakenburg
info@kgadvies.nl

Harmen Gerbrandy

Alfa Accountants en Adviseurs, Leeuwarden
hgerbrandy@alfa.nl

Johan Geurts

Oostendorp Otten & van Boekel, Wanroij
j.geurts@oovb.nl

Jaap Gielen

Countus accountants + adviseurs, Emmeloord
j.gielen@countus.nl

Hilbert van Gijssel

Flynth, Wollega
Hilbert.vanGijssel@flynth.nl

Johan van Ginkel

accon avm adviseurs en accountants, Barneveld
jg.vanginkel@acconavm.nl

Hein de Graaf

LTO Noord Advies, Alkmaar
hein.degraaf@flynth.nl

Dukke Greidanus

Van der Woude Adviesbureau, Nieuwehorne
dukke@vanderwoudeadviesbureau.nl

G

Bert Groot Wesseldijk

Rabobank Graafschap-Noord, Zutphen
b.j.grootwesseldijk@graafschap-noord.rabobank.nl

René Grootscholten

Alfa Accountants en Adviseurs, Naaldwijk
RGrootscholten@alfa.nl

Marco te Grotenhuis

Alfa Accountants en Adviseurs, Barneveld
mtegrotenhuis@alfa.nl

Inge Guchelaar-Wissink

Countus accountants + adviseurs, Emmeloord
i.guchelaar@countus.nl

Henk van der Haar

Flynth, Zeewolde
Hendrikus.vanderHaar@flynth.nl

Jan van der Haar

Countus accountants + adviseurs, Hardenberg
j.vanderhaar@countus.nl

Michel Haarhuis

ForFarmers, Lochem
m.haarhuis@xs4all.nl

Gera van Happen-van de Meerakker

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
gera.van.happen@zlto.nl

John van Haren

ING Bank N.V., Venlo
john.van.haren@ing.nl

Henk-Jan van Hartskamp

CEB B.V., Lettele
hj.vanhartskamp@ceb-overijssel.nl

Gert ten Have

Flynth, Arnhem
Gert.tenHave@flynth.nl

Ernst van Heijden

Countus accountants + adviseurs, Markelo
E.vanheijden@countus.nl

H

Rob Heijs

HAS Den Bosch, 's-Hertogenbosch
r.heijs@hasdb.nl

Frank van Helvert

ZLTO Bedrijfsadvies, 's-Hertogenbosch
frank.van.helvert@zlto.nl

Kees van Helvoirt

Hekkelman Advocaten en Notarissen, Nijmegen
k.van.helvoirt@hekkelman.nl

Eric van den Hengel

Stalbouw.nl, Maartensdijk
evdh@stalbouw.nl

Jeroen van den Hengel

Alfa Accountants en Adviseurs, Wageningen
jvdhengel@alfa.nl

Roelof Hepping

CEB - Overijssel, Lettele
r.hepping@ceb-overijssel.nl

Henk van Heteren

Rabobank Groene Hart Noord, Roelofarendsveen
h.heteren@ghn.rabobank.nl

Erik van der Hijden

Farm Advies, Oirschot
erik@farm-advies.nl

Martine Hijlkema

Agri Vastgoed, Leeuwarden
mahijlkema@agrivastgoed.nl

Wilbert Hilkens

ABN AMRO Bank N.V., Amsterdam
wilbert.hilkens@nl.abnamro.com

Jos Hoebink

Arvalis, Oirlo
jhoebink@arvalis.nl

Rob Hoefmans

Rabobank Peelland Zuid, Deurne
R.R.M.Hoefmans@peellandzuid.rabobank.nl

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

H	Arend Hoekstra	H	Joost Hooijman	J	Jan Piet de Jager
	aconnavm adviseurs en accountants, Heerenveen ahoekstra@aconnavm.nl		Koenen en Co Subsidie Adviseurs B.V., Sittard j.hooijman@koenenenco.nl		Admin Agras, Hallum Janpiet@adminagras.nl
	Henk Hofman		Sieto van Houten		Piet Janmaat
	Countus accountants + adviseurs, Zwolle h.hofman@countus.nl		Agrifirm BV, Meppel s.van.houten@agrifirm.com		Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM), s-Hertogenbosch pjanmaat@tombrabant.nl
	Herman Hofstee		Jack Houtepen		Joan Jansen
	D&U groep Accountants & Adviseurs, Groningen herman.hofstee@du-groep.nl		Peeters Financieel en vastgoedadvies, Dorst info@peetersadvies.com		Flynth, Doetinchem HJTJansen@ltonoordadvies.nl
	Hotze Hofstra		Peter Houtsma		Jules Jansen
	h.j.hofstra@hotmail.com		Houtsma Bedrijfsadvies, Deventer peter@houtsmaBedrijfsadvies.nl		Deelstra Jansen administratie en advies, Leeuwarden jlj.jansen@deelstrajansen.nl
	Rick Hoksbergen		Jan Geert ten Hove		Matthijs Jansen
	Alfa Accountants en Adviseurs, Leeuwarden rhoksbergen@alfa.nl		Countus accountants en adviseurs, Zwolle j.tenHove@countus.nl		Flynth, Aalsmeer d.jansen@flynth.nl
	Bram den Hollander	J	G. ten Hove-Jentink		Walter Jansen
	IDV-Advies, Klundert bram@idv-advies.nl		Rabobank Meppel-Steenwijkerland, Steenwijk g.hove@meppel-steenwijkerland.rabobank.nl		Jagran BV, Hillegom w.l.jansen@jagran.nl
	Jan Hollewand		Peter Huitema		Klaas Jan Janssen
	Flynth, Raalte JWMHollewand@ltonoordadvies.nl		Flynth, Boskoop peter.huitema@flynth.nl		Friesland Bank NV, Oldeberkoop kj.janssen@Frieslandbank.nl
	Han Holmersma		Rinus Hulsen		Patrick Janssen
	Flynth, Schagen h.holmersma@flynth.nl		Exitus BV, Veghel rinhulsen@gmail.com		aconnavm adviseurs en accountants, Horst p.janssen@aconnavm.nl
	Sietse Holtrop		Dirk van den Hurk		Hans Jansze
	LTO Noord Advies, Drachten sholtrop@ltonoordadvies.nl		ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Roosendaal dirk.vd.hurk@abab.nl		Flynth, Houten Hans.Jansze@flynth.nl
	Nicole van Hoof		Roelof Jacobi		Doede de Jong
	ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch nicole.van.hoof@zlto.nl		Friesland Bank NV, Oldeberkoop r.jacobi@Frieslandbank.nl		aconnavm adviseurs en accountants, Franeker ddejong@aconnavm.nl
	Collin Hoogenboom	J	Jan Jacobs		Jeroen de Jong
	Flynth, Aalsmeer c.hoogenboom@flynth.nl		ABAB Consultants B.V., Veldhoven jan.jacobs@abab.nl		Deutsche Bank Nederland N.V., Roosendaal jeroen-de.jong@db.com
	H. Hoogschagen		Kees Jacobs		Nynke de Jong
	Alfa Accountants en Adviseurs, Heerhugowaard hhoogschagen@alfa.nl		Jacobs Advies en Makelaardij B.V., Hazerswoude-dorp info@jambv.nl		aconnavm adviseurs en accountants, Heerenveen ndejong2@aconnavm.nl

J

Peter de Jong

Rabobank De Zuidelijke Baronie, Baarle-Nassau
p.jong@dzb.rabobank.nl

Tjalling de Jong

Rabobank Zuidwest Friesland, Sneek
T.Jong1@sneek-zwf.rabobank.nl

Fred de Jongh

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
fred.de.jongh@zlto.nl

Eelke Jongsma

acon avm adviseurs en accountants, Drachten
ejongsma@aconavm.nl

Henk Jonkman

Flynth, Raalte
henk.jonkman@flynth.nl

Frans Jorna

Rabobank Leeuwarden e.o., Leeuwarden
f.jorna@lnwf.rabobank.nl

André van der Kamp

Alfa Accountants & Adviseurs, Wageningen
a.van.der.kamp@hetnet.nl

Aalt van de Kamp

Boschland Accountants en Adviseur, Hengelo gld.
a.kamp@boschland.nl

Jan Kappers

Alfa Accountants en Adviseurs, Zwolle
jkappers@alfa.nl

Hans Katoen

acon avm adviseurs en accountants, Drachten
jkatoen@aconavm.nl

Joop Keijzer

Alfa Accountants en Adviseurs, Naaldwijk
jkeijzer@alfa.nl

Gerard Kemkes

Rabobank Alblasserwaard Noord en Oost, Giessenburg
g.kemkes@altena.rabobank.nl

K

Janus Kerkhofs

Berk en Kerkhof Makelaars en Taxateurs, Best
apfmkerkhofs@onsbrabantnet.nl

Freek Keulen

Friesland Bank NV, Oldeberkoop
f.keulen@frieslandbank.nl

Ada Kieft

WEA Accountants en Adviseurs, Middenmeer
ada.kieft@wea-nh.nl

Harry Kiestra

Flynth, Drachten
harry.kiestra@flynth.nl

Marius Kikkert

NBC Eelman & Partners, Den Burg
marius.kikkert@nbceelman.nl

Adrie Klaassen

Rabobank Bernheze Maasland, Utrecht
A.M.A.G.Klaassen@bernhezemaasland.rabobank.nl

André Klemans

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
andre.klemans@abab.nl

Harm de Kleynen

acon avm adviseurs en accountants, Veghel
h.dekleynen@aconavm.nl

Cees van Klinken

Countus accountants + adviseurs, Zeewolde
c.vanklinken@countus.nl

Peter Klompe

acon avm adviseurs en accountants, Zierikzee
p.klompe@aconavm.nl

Erik Kluinsteker

Houtsma Bedrijfsadvies, Deventer
erik@houtsmaadvies.nl

Gerrit Knoef

Rabobank Graafschap-Midden, Doetinchem
g.knoef@graafschap-midden.rabobank.nl

K

Bert Knollema

acon avm adviseurs en accountants, Veendam
BKnollema@aconavm.nl

Coen Knook

De Dijken agrarische diensten, Middenmeer
c.knook@dedijken.nl

Brant Knossen

van Wieren en Vellinga Accountants, Dokkum
brantknossen@gmail.com

Ton Kocken

Kocken Administraties & Adviezen, Berghem
t.kocken@kockenadvies.nl

Hein Koenraad

Leermakers Accountants & Belastingadviseurs, Hilvarenbeek
h.koenraad@leermakersacc.nl

Jeroen de Koning

Flynth adviseurs en accountants BV, Zoetermeer
j.dkoning@flynth.nl

Peter de Koning

Zelfstandig adviseur, Berkel en Rodenrijs
peter.dekoning@flynth.nl

Sake Roelof Kooistra

Alfa Accountants en Adviseurs, Wageningen
srkooistra@alfa.nl

Teus Kool

ComponentAgro B.V., Oud-Beijerland
teus.kool@componentagro.nl

Jos Koopman

Rabobank Westland, De Lier
j.a.a.koopman@gmail.com

Sietze Koopmans

Rabobank Zuidwest Friesland, Sneek
s.h.koopmans@sneek-zwf.rabobank.nl

André Koot

Adviesbureau André Koot, Geertruidenberg
a.j.koot@planet.nl

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

K	Paul Kortekaas FBD Bankmensen, Almelo p.kortekaas@fdbankmensen.nl	L	Eddie Lamberts Rombou BV, Zwolle elamberts@rombou.nl	L	Jan Looman Flynth, Houten Jan.Looman@flynth.nl
	■ Mariet Kortekaas-Schotman LTO Noord Advies, Raalte mwjkortekaas@ltonoordadvies.nl		Marien Lambregtse Flynth, Dronten Marien.Lambregtse@flynth.nl		Floran van Loon Tinnemans Van Loon Accountantskantoor, Asten floran@tilo.nl
	■ Dick Jan Koster Alfa Accountants en Adviseurs, Hazerswoude-dorp dkoster@alfa.nl		■ Gerrit de Lange Countus accountants + adviseurs, Ommen g.delange@countus.nl		Martin van Loon ZLTO, 's-Hertogenbosch martin.van.loon@zlto.nl
	Johan Kranenburg K&G Advies, Bunschoten-Spakenburg jkranenburg@kgadvies.nl		Ad Lankhaar Rabobank Hart van Brabant, Oisterwijk a.j.lankhaar@hvb.rabobank.nl		Jeroen Ludema Friesland Bank NV, Oldeberkoop j.ludema@frieslandbank.nl
	■ Joost van Kreijl Dutch Sense, Terwolde joost@dutchsense.nl		■ Johnny Lankheet Countus accountants + adviseurs, Markelo j.lankheet@countus.nl		Peter Mangnus ZLTO Advies, Goes peter.mangnus@zlto.nl
	Arno Kroese Mts. Westelijke Accountantskantoren Roosendaal, Roosendaal acm.kroese@wearoosendaal.nl	M	■ Henk Lassche Countus accountants + adviseurs, Zwolle h.lassche@countus.nl		Harold Martens Deutsche Bank Nederland B.V. harold.martens@db.com
	Nelleke Krol ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch nelleke.krol@zlto.nl		■ Jan Lauwerijssen ABAB Vastgoedadvies B.V., Tilburg jan.lauwerijssen@abab.nl		Ruud Matthijssen Rabobank De Zuidelijke Baronie, Baarle-Nassau r.c.a.m.matthijssen@dzb.rabobank.nl
	Bert Kuik Trippel AAA, Meppel b.kuik@wxs.nl		■ Hein-Willem Leeraar Hein-Willem Leeraar & partners, Raerd mail@heinwillemeleeraar.nl		■ Monique van der Meij Flynth adviseurs en accountants BV, Heerhugowaard Monique.vanderMeij@flynth.nl
	■ Jan Kuiper Flynth, Joure Jan.Kuiper@flynth.nl		■ Anton Legeland LNAgro-advies, Ulfth info@LNAgro-advies.nl		Rianne Meinderts ComponentAgro B.V., Oud-Beijerland rianne.meinderts@componentagro.nl
	■ Geert Kuipers Countus accountants + adviseurs, Zwolle g.kuipers@countus.nl		Kees Ligthart ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Veldhoven kees.ligthart@abab.nl		■ Wilko Mensink LTO Noord Advies, Zwolle wcmensink@ltonoordadvies.nl
L	M. Kuizenga Rabobank Stadskanaal, Stadskanaal m.kuizenga@zog.rabobank.nl		G. Limburg Rabobank Meppel-Steenwijkerland, Steenwijk g.limburg@meppel-steenwijkerland.rabobank.nl		Ad Merks MERLA Agribusiness B.V., Haastrecht ad.merla@planet.nl
	■ Marleen Lamain Weister Klap Advies, Wehe-Den-Hoorn m.lamain@hetnet.nl		Wim van het Loo Rabobank Voorst, Twello w.loo@Voorst.rabobank.nl		Han Meurs Op persoonlijke titel hanmeurs@kpnplanet.nl

M	N	O
Theo Middelveld Trippel AAA, Emmen theomiddelveld@trippelaaa.com Erik Middelveldt Countus accountants + adviseurs, Steenwijk e.middelveldt@countus.nl Sybre Miedema s. miedema, Heelsum smiedema@bos.nl Geert Mijs ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Veldhoven Geert.Mijs@abab.nl Jan Moggré ZLTO Advies, Goes jmoggr@zltol.nl Paul Monincx ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch paul.monincx@zltol.nl Foppe Mulder Rabobank De Stellingwerven, Oosterwolde F.K.Mulder@destellingwerven.rabobank.nl Jan Mulder ING Business Banking Regio Noord-Holland, Alkmaar jan.agro.mulder@ing.nl Bert Muller Flynth, Raalte bert.muller@flynth.nl Guido Nabben Rabobank Venray Meerlo-Wanssum, Venray g.e.j.m.nabben@venray.rabobank.nl John Nannes Alfa Accountants en Adviseurs, Heerhugowaard jnannes@alfa.nl Hinrik Nap Rabobank Gemeente Voorst h.d.nap@voorst.rabobank.nl	Wiebe Nauta Agroserve, Koudum w.nauta@hetnet.nl Peter Niekus Rabobank International Food & Agri, Utrecht peter.niekus@rabobank.com Angelique Nieuwenhuis accon avm adviseurs en accountants, Heerenveen hanieuwenhuis@aconnavm.nl Gert Nieuwenhuis Flynth, Groenlo Gert.Nieuwenhuis@flynth.nl Harry Nieuwenhuizen Rabobank Sneek-Zuidwest Friesland, Sneek directie@sneek-ZWF.rabobank.nl Gerrit Nijenhuis Deutsche Bank Nederland NV, Apeldoorn gerrit.nijenhuis@db.com Willem Nijmeijer Meeuwsen Ten Hoopen, Meppel w.nijmeijer@meth.nl Kees van Nispen ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Roosendaal kees.van.nispen@abab.nl Adriaan Nooijen Rabobank Venray, Venray a.w.p.m.nooijen@venray.rabobank.nl Ed Noordam Korenaar Advies, Winsum info@korenaar.com Peter Nugteren Flynth, Naaldwijk p.nugteren@flynth.nl Adrie van Oerle Aelmans Adviesgroep, Baexem avanoerle@aelmans.com	Patrick van Oijen Rabobank Nederland, Utrecht p.c.a.m.oijen@rn.rabobank.nl Tjipke Okkema Lise Accountancy, Haulerwijk t.okkema@liseaccountancy.nl John Olthuis Krijkamp & Den Oude accountants belastingadviseurs, Nijkerk j.olthuis@krijkampdenoude.nl Aart van Ommeren zelfstandig adviseur, Nieuwegein ommerenaartvan@yahoo.com Edwin Oonk Flynth, Arnhem Edwin.Oonk@flynth.nl Johan Oonk Flynth, Almelo Johan.Oonk@flynth.nl René van den Oord LTO Noord Advies, Doetinchem qgwwandenoord@ltonoordadvies.nl Dinand Oost Deutsche Bank Nederland N.V., Zwolle dinand.oost@deutsche-bank.nl Wouter Opgenoort Hollands Tuinbouwadvies, Cothen info@hollandstuinbouwadvies.nl Henk Overbeek Alfa Accountants en Adviseurs, Barneveld hoverbeek@alfa.nl Ton Paalman LTO Noord Advies BV, Raalte apaalman@ltonoordadvies.nl Pascal Peeters Peeters Financieel en Vastgoedadvies, Dorst pascal@peetersadvies.com

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

P	R	S
Ronald Peters Rabobank Uden Veghel, Utrecht r.j.m.peters@udenveghe.rabobank.nl	Karel R Emmelink Alfa Accountants en Adviseurs, Nijverdal kremmelink@alfa.nl	Antoon Sanders ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch antoon.sanders@zlt.nl
Joost Pijnenburg Pijnenburg Agrarisch Adviesburo BV, Horst jpjnenburg@pijnenburgadvies.nl	Gerben Reuvekamp Trippel AAA, Meppel gerbenreuvekamp@trippelaaa.com	Gabe Schaaf Rabobank Noordoostpolder-Urk, Emmeloord g.schaaf@noordoostpolder-urk.rabobank.nl
Adri van de Plas ZLTO Advies, Tilburg adri.van.de.plas@zlt.nl	Ben Rewinkel Flynth, Zevenaar Ben.Rewinkel@flynth.nl	René Schapendonk BNR Accountants & Adviseurs, Etten-Leur r.schapendonk@bnr-groep.nl
Edwin Plegt Countus accountants + adviseurs, Markelo e.plegt@countus.nl	Jan Rijk Agroflex BV, Kampen fulgor@live.nl	Erik Schiphorst Rabobank Achterhoek-Oost, Groenlo e.schiphorst@achterhoek-oost.rabobank.nl
Jacob Pol Countus accountants + adviseurs, Emmeloord j.pol@countus.nl	Mariëlle Rijkaart Deutsche Bank Nederland N.V., Groningen marielle.rijkaart@db.com	Harm Jan Schipper accon avm adviseurs en accountants, Uithuizen HJSchipper@acconavm.nl
Jan Pieter Popken LTO Noord Advies, Drachten jppopken@ltonoordadvies.nl	Edwin Roelandse Rabobank Groene Hart Noord, Nieuwveen e.roelandse@ghn.rabobank.nl	Wim Schipper Countus accountants + adviseurs, Zwolle w.schipper@countus.nl
Wander Postma Christelijke Agrarische Hogeschool, Dronten w.postma@cah.nl	Helène Roele LTO Noord Advies, Drachten hroele@ltonoordadvies.nl	Hans Scholte Flynth, Schagen h.scholte@flynth.nl
Jolte Pot Alfa Accountants en Adviseurs, Zwolle jpote@alfa.nl	Anja Roes-Kuijpers ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch anja.roes@zlt.nl	Bert Scholten Rabobank Noordoostpolder-Urk, Emmeloord teamzakelijkerelaties@noordoostpolder-urk.rabobank.nl
Siebe Potijk PSA Advies, Sint Nicolaasga info@psa-advies.nl	Peter Rondeel Countus accountants + adviseurs, Markelo p.rondeel@countus.nl	Berno Schouten GreenVice Consultancy, Milsbeek bschouten@greenvice.nl
Arend Prins Rabobank Noordoostpolder-Urk, Emmeloord A.Prins@noordoostpolder-urk.rabobank.nl	Helma van Rozendaal-Kaathoven ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Veldhoven helma.van.rozendaal@abab.nl	Jos Schouten ABN AMRO Bank N.V., Mijdrecht jos.schouten@nl.abnamro.com
Derk Pullen LTO Noord Advies, Raalte dpullen@ltonoordadvies.nl	Jan Ruesink Flynth, Doetinchem Jan.Ruesink@flynth.nl	Erik Schuerink Maalderink en Lutke Willink, Terborg e.schuerink@egginkmaalderink.nl
René Rankenberg Countus accountants + adviseurs, Markelo r.rankenberg@countus.nl	Petra Ruijter-Verhoef Flynth, Schagen p.verhoef@flynth.nl	Lambert Schuldink Countus accountants + adviseurs, Zwolle l.schuldink@countus.nl
R		

S	Arjen Schutten Alfa Accountants en Adviseurs, Aalten aschutten@alfa.nl
S	Rudolf Somsen Countus accountants + adviseurs, Wierden r.somsen@countus.nl
	Roel Schutten ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch roel.schutten@zlto.nl
	Marcel van Sonsbeek Countus Van Haare de Bont, Mill m.vansonsbeek@countus.nl
	Wim Schutter Flynth, Groningen Wim.Schutter@flynth.nl
	Eldert van der Spek Flynth, Boskoop e.spek@flynth.nl
	Gerard Selman Projecten LTO Noord, Wageningen gselman@projectenltonoord.nl
	Marianne van der Spek- van Hof Flynth, Naaldwijk m.vdspek@flynth.nl
	Johan van Selst Aelmans Adviesgroep, Baexem jvselst@aelmans.com
	Ad van Spijk Geerts & Van Spijk BV, Heesch advanspijk@gvsp.nl
	Sylvia Sikkema-Alkemade ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch sylvia.sikkema@zlto.nl
	Jan Lucas Spijkman Countus accountants + adviseurs, Emmeloord j.spijkman@countus.nl
	Jan Willem Stam Flynth, Stadskanaal Janwillem.stam@flynth.nl
	Ruthger Hendrik Steenbeek Flynth, Drachten rhsteenbeek@ltonoordadvies.nl
	Cees Slooten WEA accountants en adviseurs, Alkmaar cees.slooten@wea-nh.nl
	Jan Steenbergen Flynth, Assen Jan.Steenbergen@flynth.nl
	Herman Sluter VBA Accountants, Holten Mandarin@telfort.nl
	Frank Steenbreker ABAB Consultants B.V., Veldhoven frank.steenbreker@abab.nl
	Jeroen Smit Rabobank Graafschap-Midden, Doetinchem j.j.smit@graafschap-midden.rabobank.nl
	Jan Steenhagen Slot-Poortman, Stapel en Co, De Wijk jan@bix.nl
	Eric Smolders Smolders AGRO Advies, Reusel eric@smoldersagroadvies.nl
	Jan Pieter Stehouwer DLV PLANT BV, Wageningen j.stehouwer@dlvplant.nl
	Peter Smulders Free Launch Projectmanagement vof; HortiCoach vof, Tilburg info@freelaunch.nl

S	Marco Stehouwer Flynth, Naaldwijk m.stehouwer@flynth.nl
	Robert Stienen ABN-AMRO Bank N.V., Helmond r.stienen@online.nl
	Bertus Stormink Bertus Stormink Services, Marknesse bertus@stormink.eu
	Arjan Strootman Bilanx Accountantskantoor B.V, Almelo a.strootman@bilanx.nl
	Han Swienink Alfa Accountants en Adviseurs, Nijverdal hswienink@alfa.nl
	Wouter van Teeffelen WTE Fruitadvies, Zaltbommel wte@fruitadvies.nl
T	Fokke Terpstra Countus accountants + adviseurs, Joure fokke.terpstra@countus.nl
	Silvia Terpstra Alfa accountants en adviseurs, Leeuwarden sterpstra@alfa.nl
	Hans Tesselaar Flynth, Schagen j.tesselaar@flynth.nl
	Marco Teunissen Flynth, Groenlo marco.teunissen@flynth.nl
	Jan Teunissen Rombou B.V., Zwolle jteunissen@rombou.nl
	Jos Thijssen ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch jos.thijssen@zlto.nl

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

T	Marti Thijssen Van de Ven Accountants Adviseurs, Sint-Oedenrode thijssen@vdven.nl	V	Eric Verbruggen Adriaan van den Heuvel makelaars & adviseurs, Helmond eric@heuvel.nl	V	Rik Vlemminx ZLTO, 's Hertogenbosch rik.vlemminx@zlto.nl
	Pieter Tigchelaar Friesland Bank NV, Leeuwarden p.tigchelaar@frieslandbank.nl		Veronique Verdurmen-Serrarens ZLTO Advies, Goes veronique.verdurmen@zlto.nl		Marlies van der Vlucht- van Rossum Rabobank Goeree-Overflakkee, Middelharnis e.m.vlucht@go.rabobank.nl
	Jaap Uenk Dofco BV, Ruurlo j.uenk@dofco.nl		Erik Verhoeven Biemans Accountants B.V., Erp erikverhoeven@biemans.nl		Jos van der Voort V & H Accountancy B.V., Oss venh@edpnet.nl
U	Joost van Uijtert Rabobank Uden Veghel, Uden j.h.a.van.uijtert@udenveghel.rabobank.nl	V	Pons Vermeer Aficom Accountants en Adviseurs, Den Oever pons.vermeer@aficom.nl	W	Wijnand Vos Rabobank Vaart en Vechtstreek, Dedemsvaart w.vos@vvs.rabobank.nl
	Cor van der Vaart Alfa Accountants en Adviseurs, Hazerswoude Dorp cvdvaart@alfa.nl		Erik Versteeg Vallei Accountants Agri B.V., Woudenberg info@vallei-agri.nl		Johan de Vos Geling Advies, Sint Anthonis jdevos@gelingadvies.nl
V	Jantine van der Veen Rabobank Salland, Deventer j.veen@salland.rabobank.nl	V	Geert Jan Verstraaten Verstraaten Accountancy, Alverna (Wijchen) geertjan@verstraatenacc.nl	W	Bert Vrieling Countus accountants + adviseurs, Zwolle b.vrieling@countus.nl
	Menno van der Veen Van der Veen en Kromhout, Gorredijk mennoenhennie@hetnet.nl		Hans Verweij LTO Noord Advies, Bleiswijk jhverweij@ltonoordadvies.nl		Herman Vrieling Rabobank Graafschap-Noord, Zutphen h.vrieling@graafschap-noord.rabobank.nl
	André Veerman Countus accountants + adviseurs, Zwolle a.veerman@countus.nl		Jaap de Vink Jaap de Vink Agrogids, Nijverdal jaapdevink@telfort.nl		Arno Vroegindewij ComponentAgro B.V., Oud-Beijerland vroegindewij@componentagro.nl
	Cees Veerman Bracamonte B.V., Groesbeek secretariaat@bracamonte.nl		Drees Visser Agri Vastgoed B.V., Leeuwarden avisser@agrivastgoed.nl		Jacques Vroemen Rabobank Centraal Zuid-limburg, Gulpen j.vroemen@centraalzuidlimburg.rabobank.nl
	Roel Veerman Rovecom BV, Hoogeveen rveerman@rovecom.nl		Ina Visser Alfa Accountants en Adviseurs, Bennekom ivisser@alfa.nl		Toon Wagemans accon avm adviseurs en accountants, Venlo t.wagemans@acconavm.nl
	Marcel van der Vegt Stimuland, Ommen mvdvegt@stimuland.nl		Klaas Visser Rabobank Meppel-Steenwijkerland, Meppel k.visser@meppel-steenwijkerland.rabobank.nl		Frans van Wanrooij ABAB Consultants B.V., Veldhoven frans.van.wanrooij@abab.nl
	Peter Veldhuizen Alfa Accountants en Adviseurs, Hazerswoude-Dorp pveldhuizen@alfa.nl		Pieter Vlaar Rabobank Schagen-Wieringerland, Schagen P.J.M.Vlaar@SW.Rabobank.nl		Esther Weernink-Gröniger Countus accountants + adviseurs, Wierden E.weernink@countus.nl

W

Herman van Welie
AEC Uden B.V., Uden h.vanwelie@aecuden.nl
Peter van der Werf
acon avm adviseurs en accountants, Veghel p.vanderwerf@aconavm.nl
Willem Westebring
de Jong&Laan accountants belastingadviseurs, Emmen wrwestebring@home.nl
Arlean Westeneng
Alfa Accountants en Adviseurs, Dodewaard awesteneng@alfa.nl
Henk Westeneng
Deutsche Bank Nederland N.V., Amsterdam henk.westeneng@db.com
Henk Westerhof
ComponentAgro B.V., Oud-Beijerland westerhof@componentagro.nl
Jan Westers
Deutsche Bank Nederland N.V., Amstelveen jan.westers@db.com
Harry Weusthuis
Flynth, Emmen harry.weusthuis@flynth.nl
Geert Wientjens
Rabobank De Kempen West, Bladel G.T.P.M.Wientjens@dekempenwest.rabobank.nl
Erik van Wijk
Flynth, Alpen a/d Rijn e.vwijk@flynth.nl
Esther van den Wijngaart
ABAB Accountants B.V., Breda esther.vd.wijngaart@abab.nl
André Willems
Willems&Wetens AgroAdvies, Haaksbergen info@willemsenwetens.nl

W

Gerard Willems
ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch gerard.willems@zlto.nl
Frank Willemse
Rabobank Altena, Utrecht f.willemse@altena.rabobank.nl
Jan Wilmink
ABN AMRO Bank N.V., Hengelo jan.wilmink@nl.abnamro.com
Geert Witjes
Flynth, Arnhem geert.witjes@flynth.nl
Broer Witteveen
acon avm adviseurs en accountants, Sneek b.witteveen@aconavm.nl
Dave te Woerd
Flynth, Ulft Dave.teWoerd@flynth.nl
Luitzen van der Woude
Van der Woude Adviesbureau, Nieuwehorne luitzen@vanderwoudeadviesbureau.nl
Erik Zandbelt
Countus accountants + adviseurs, Markelo e.zandbelt@countus.nl
Peter Zanderink
Rabobank Twente Oost, Oldenzaal p.g.m.zanderink@twentooost.rabobank.nl
Arjan Zant
De Dijken Agrarische Diensten, Middenmeer a.zant@dedijken.nl
Truke Zeinstra
Truke Zeinstra, Mediation, Training en Coaching, Bears trukezeinstra@planet.nl
Sybre Zeldenrust
Agri Vastgoed B.V., Leeuwarden szeldenrust@agrivastgoed.nl

Z

Allart van Zetten
ABN AMRO Bank N.V., Amersfoort allart.van.zetten@nl.abnamro.com
Johannes Zijlstra
LTO Noord Advies, Drachten zijlstra@ltonoordadvies.nl
Diana Zoer
acon avm adviseurs en accountants, Leeuwarden dzoer@aconavm.nl
Pieter Zondervan
Yn é Flecht BV, Jorwert pieterzondervan@gmail.com
Jeroen van Zuylen
ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Veldhoven jeroen.van.zuylen@abab.nl
Johan Zwemmer
LTO Noord Advies, Alkmaar jmzwemmer@ltonoordadvies.nl
Homme Zwiep
Trippel AAA, Stadskanaal hommezwiep@trippelaaa.com

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

Colofon

Dank aan iedereen die aan dit boekje heeft bijgedragen:

Kees van Beek
Bert van den Berg
Jan Breembroek
Gert ten Have
Rick Hoksbergen
Hans Huijbers
Tjalling de Jong
Jacques Vroemen
Roelof van der Wielen
Jelle Zijlstra
Ron van Zwet

en de deelnemers aan de Brusselreis van 2012

Tevens dank aan onze adverteerders

voor het mogelijk maken van deze uitgave:

Flynth
Component Agro
ZLTO Advies
VMR
Rabobank
Countus

En dank aan Accon Avm voor de verzending.

Teksten:

Fotografie Brussel:

Overige fotografie:

Redactiecommissie:

Eindredactie:

Vormgeving:

Druk:

Mirjam Hommes en Roel Schutten
Wilko Mensink en Yvonne van de Camp
Mirjam Hommes
Rudolf Somsen en Yvonne van de Camp
Mirjam Hommes
Jantine van den Top, Topontwerper
Michel Hildebrand, Hildebrand DTP
Drukland.nl

vab

Vereniging
Agrarische
Bedrijfsadviseurs

Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs

Postbus 1634
3800 BP Amersfoort

T 033 455 8524
E info@vabnet.nl

www.vabnet.nl